

Universitätsbibliothek Paderborn

Unius Necessarii pars ...

Appendix Unius Necessarii, Summatim recolligens - firmissime
constabiliens, explicatam in toto illo opere in deo vivendi rationem.
Copioso totius operis, & memorabilium in eo rerum indice ad calcem
adjecto ; Italice primo vulgatum [et] Latine nunc redditum

Rogacci, Benedetto

Pragae, 1721

Caput VIII. Secundum ejusdem instrumentum proponitur, assidua nimirum
sui ipsius, & totius suæ vitæ observatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54520)

CAPUT VIII.

Secundum ejusdem instru-
mentum proponitur, assidua nimi-
rum sui ipsius, & totius suæ vitæ
observatio.

SI cælestes ii spiritus, quos B. Joannes in Apocalypsi descripsit, ad divinam contemplandam Essentiam, *in circuitu, & intus, antè, & retro pleni oculis* erant; terrestres quoque Angelos, hoc est spiritualis vitæ sectatores, ad exactiorem sui custodiam, oculatos undique, *in circuitu, & intus, antè, & retro* esse oportet: assiduè nimirum excubantes supra se ipsos, & omnem tam externæ, quàm interioris, tamque præteritæ, quàm futuræ vitæ suæ partem pervigili attentione observantes, nè quid in ea usquam seu vitii lateat, seu recti deficiat: prout affirmatum de illis à Salomone est, ubi scripsit, (*Prov. 28.*) *Qui inquirunt DEUM, animadvertunt omnia.* Et certè adeò iis necessaria hæc circumspectio est; ut absque illa nullo modo suam possint integritatem, ac perfectionem tueri. Cùm naturales hominis ap-

petitus juxta DEI ipsius testimonium, (*Genes. 8.*) *proni in malum ab adolescentia sua sint*; nisi ratio illorum motibus continenter invigilet, quidnam expectari aliud potest, nisi is tumultus, quem in lascivientium puerorum grege per magistri absentiam videmus existere: nempe ut, quemadmodum hi, ut primum à pædago se minimè observari animadvertunt, totum sus deque ludum literarium permiscent, hac illac temere discurrentes, seque mutuò pulsantes, & libros alter in alterum contorquentes; simili pacto ipsi quoque suo ingenio relictì, cæco impetu erga bona sensibilia ferantur, quidquid rectorum sensuum in anima est, confundant, & totam inordinatis affectibus illius tranquillitatem perturbent? Nisi quòd redeunte in scholam Magistro subsedit confestim, quasi nunquam extitisset, illa fur- tim usurpata puerorum libertas: at motus perversi, qui dormitante interim, aut conversa aliò ratione, excitari solent in anima, non illico, ut ab ea animadvertuntur, conquiescunt, sed tumultuari diu pergunt, nec parvo seu tempore, seu labore, & conatu, industriæque opus est, priusquam componantur.

2. Quandoquidem igitur ad stabiles, & continuos in vita spirituali progressus necessa-
ria

ria adeò nobis est perpetua hæc nostri obser-
vatio: ad habere illam omni studio debemus,
tum ante operandum, circumspicientes, pro-
videntésque omnia, quæ ad plenam futuro-
rum operum perfectionem requiruntur,
quod est *plenum esse oculis antè*; tum post opera
jam peracta, examinantes, num quæ bonita-
tis necessariæ pars in iis desit, quod est *plenum
esse oculis retro*. Tria porrò sunt tempora, qui-
bus spirituales viri ità se & præparare ad futu-
ra opera, & examinare post eorum effectio-
nem solent. Primum præstant manè, meri-
die, & in cujuslibet actionis initio, alterum
verò meridie, vesperi, & in cujusque actionis
fine.

3. Incipiendo igitur à præparatione, ma-
tutini temporis propria, quæque aliqua esse
pars potest meditationis tunc peragi solitæ,
scopus, finisque hujus est, nos instruere, ad no-
vum diem *in sanctitate, & justitia coram DEO*
transigendum: nempe ad omnem in eo vel
minimæ culpæ labem vitandam, ad ordinarias
illius actiones quàm perfectissimo ritu exe-
quendas, & ad illum assidua præcipuarum vir-
tutum exercitatione condecorandum. Ad
quæ tria DEI amor, & perfectionis studium
requirit, ut in singulas diei horas; sed præci-
puè

puè in ipso ejus exortu nos comparemus. Ad primum quod attinet, post excitatum in animo ardens desiderium, & universale propositum, traducendi illum diem procul omni contagione vel levissimi criminis; advertere nos oportet, quænam sint culpæ, in quas labi consuevimus, quâsque earum occasiones usque ad meridianum conscientiæ examen suppeditare poterunt sive actiones, quibus fungemur; seu loca, quæ adibimus, seu personæ, quibus cum conversabimur: instaurando mox circa unamquamque peculiarium hujusmodi occasionum generale illud propositum, nihil, quod crimini affine, & inuisum DEO fit, committendi.

4. Præmuniti hoc pacto adversus culpas, quæ intrâ matutinum tempus contaminare interiorem animarum nostrarum puritatem possent, sequitur, ut nos ritè comparemus ad obeundas perfectissimo modo illas actiones quæ justum aliquod temporis spatium depossunt, liturgiam putà, vel studium: decernentes primò generatim, quàm exactissimè iis omnibus fungi, tum peculiarem modum statuentes, in earum unaquaque servandum, nè quid in ea desideretur perfectionis, seu quibusvis communiter honestis actionibus debita,

ta,

tæ, seu illius propriæ. Poterit ergo unusquisque ita secum differere: heus, post meditationem, quid agam? ibo in templum divinæ rei gratiâ; quidnam ergo mihi curandum est, ut quàm perfectissimè illam peragam, aut illi intersim? Debeo inter proficiscendum ad sacram ædem mecum reputare, quanto illa res aliis quibusvis non humanis duntaxat, sed angelicis quoque functionibus dignitatis intervallo antecellat: & toto illius tempore cujuscunque alterius negotii cogitationes missas penitùs facere: studens, veram Domini in ara præsentiam vivacissimæ fidei actu concipere, nec minori cum reverentia, fiduciaque illum intueri, quàm si sub propria humanitatis suæ specie se videndum præberet. Et quoniam per id tempus infestari soleo vel à subsequenti actionum curis, vel ab iracundiæ motibus adversùs eos, qui minùs religiosè, & garrientes tantis mysteriis intersunt; peculiari diligentia utrumque ex memoratis defectibus prohibere à me nitar. Quid deinde? sacrificio perfunctus, cuinam rei operam dabo? huic scilicet, vel illi studio. Bene habet: huic quoque dare operam debeo, prout hominem decet, qui DEO uni velit penitùs vivere, & prout factitabant Thomæ Aquinates, Bonaventuræ,

venturæ,

venturæ, Augustini : incumbens nempe ad
 studium, non ex naturali meo instinctu, sed
 ex mera placendi DEO causa: neque tam so-
 licitus de felici eventu, deque celeri absolutio-
 ne mei operis, ut postea vel mœrore afficiar,
 si illud mihi parùm è sententia succederet, vel
 irascar, si fortè, dum illud maximè urgeo, re-
 pentina quapiam interpellatione turbarer;
 vel ægre inducar (præsertim si proximè ab-
 sim ab aliqua illius parte absolvenda) imper-
 fectum relinquere, & omnem unà cum cala-
 mo illius cogitationem super pluteo relin-
 quere, statim atque destinatum illi tempus
 effluerit, & obedientiæ nutus aliò avocave-
 rit: sed animo prorsus indifferenti, liberò-
 que, & paratissimo in divina voluntate acquie-
 scere, quomodo, & quandonam literarium
 eum laborem à me perfici illi visum fuerit.
 Hujusmodi itaque est ratio mihi circa studium
 servanda, & circa Horas Canonicas; quarum
 recitatio proximè successura est, quonam pa-
 cto me geram? cum diligentia, & attentio-
 ne nimirum, quantam adhibere maximam
 poterò: præmittens iis brevem elevationem
 mentis in DEUM, ac deinde illas recitans, in
 loco attentioni opportuno, scilicet in cubicu-
 lo, aut templo: in corporis situ, ad reveren-
 tiam

tiam, & pietatem composito, cùm DEUM præsentem tunc alloquar: tempore, à distractionibus, & interturbationibus libero, neque ità angusto, ut occupationes secuturæ proximè mihi instent, anxiùmque me habeant, & ad recitationem trepidam, ac sollicitam cogant: absque vocis demum præcipitantia, & confusione verborum; neque instar hominis, qui amarulenta pharmaca raptim exorbet, sed qui dulces potiones sensim degustat. Similiter ratiocinari circa prandium pergemus: statuentes illud capere, prout viros spirituales decet, sinè ingluvie, si victus lautior sit, aut indignatione, & querimoniis, si palatò minùs arriserit; sed temperanter, modestèque, & cum frugalitatis, ac mortificationis studio: adeò ut unumquodque ex oblatiis ferculis, quasi eleemosynam à DEO nobis missam, sumamus, & de unoquoque reliqui aliquid faciamus; neque unquam ventris aviditate metiamur modum vescendi, sed priùs semper surgamus à mensa, quàm omnino satisfactum ei fuerit. Similiter circa familiarem cum sodalibus, atque amicis congressum: providentes, nè ad illum ex mera genii propensione, sed ex honesto aliquo potiùs, & supernaturali fine ducamur: nè libera nimis
con-

conversazione dissolvatur potius, quàm modicè, utilitèrque relaxetur animi intentio: nè aut justo faciliùs quæcunq; sociorum dicta, atque sensa approbemus, aut justo duriores contradicendo illis simus: & præcipuè, nè jocis mordacibus, dictisque parùm honorificis, & aliorum existimationem minuentibus fraternam charitatem lædamus. Similiter deum circa omnes alias quotidianas nostras actiones, quarum unusquisque propriam in mente ideam, atque speciem formare poterit.

5. Tertia præparationis matutinæ pars erit, observare, quibus modis solidas, & necessarias virtutes, sed inprimis cum DEO conjunctionem mortificationem, humilitatè, patientiam, & charitatè erga proximos exercere possimus, earumque absolutissimam praxim usq; ad illius diei meridiem nobis præscribere. Et quidem, circa conjunctionem cum DEO, ad eam ritè exercendam, statuemus, toto illo tempore, quod inter alias, aliasque nostras actiones intercurrit, DEUM intueri, tamquam tota sua immensitate nobis præsentem: præterea nîl agendum suscipere, nisi ipsius amore impellente, & priusquam illud ipsi expressè obtulerimus: denique inter quidvis agendum mentem, & voluntatem in supremo

illo

illo actionum nostrarum fine, atque scopo, quam assiduissimè fieri possit, defixam tenere. Quam in rem utile erit, certos quosdam sensus, affectusque provisos ad manum habere, qui faciliorem nobis perpetuam ejusmodi cum DEO consuetudinem reddant. Hinc porrò ad mortificationem transeuntes, decernamus, quoscunque insitos nobis à natura appetitus ubique oppugnatum ire: hæc, atque illa speciatim oblectamenta corpori denegare, hâsque, & illas contrà pœnas eidem infligere: nulla in re mentis, atque sensuum curiositati indulgere: insectari assiduè, & quantum fieri potest, prorsus extinguere voluntatem propriam: quidquid postremò naturalibus nostris desideriis, & appetitui contrarii acciderit, gratanter accipere, deque eo, tanquam de prospero, atque optatissimo eventu, lætari. Humilitatis verò praxis definienda, & in diei decursu exequenda, illos ejusdem actus continebit, qui suprâ suo loco indicati sunt: nimirum nullo in pretio nos ducere, & quemvis mortalium, tamquam nobis potiorum, reverenter, submissèque intueri: omnem apud homines nostri æstimationem, & famam, quoad ejus fieri potest, vitare, aut si vitari penitèns nequeat, invitissimo animo pati:

P quæ

quæ agenda sunt libere, & finè ullo respectu, ac timore sinistri de nobis aliorum iudicii agere: imò ea cæteris libentiùs, quorum causâ fieri potest, ut nostri æstimatio decrescat, & quasvis nostri contemptûs occasiones in votis habere, hilari eas vultu cum se offerunt, amplectendo, tamquam singularia propitiæ sortis munera, eosque veluti amicissimos, & optimè de nobis meritos, peculiari benevolentia prosequendo, qui despiciatui, ac ludibrio nos habent. Neque minùs sollicitos, attentosque esse nos convenit, ut animum invictâ patientiâ obfirmemus, prævidendo occasiones, quas illius exercendæ subministrare illo die nobis poterunt partim molestiæ, injuriæque, quibus ab aliorum vel negligentia, vel procacitate afficiemur; partim vitia eorum, inter quos vivimus, morésque, & sensus à nostris diversi; partim casus fortuiti, qui ex transverso incurrentes, nostræ cuipiam destinationi, & voluntati impedimentum afferrent. Hæc omnia, inquam, eminus providendo, simulque reputando, quibus armis præsidisque uti nos oporteat, ut in medio deinde cum ipsis certamine, perfectam mansuetudinem, animique tranquillitatem servemus: quid scilicet tunc mente agitare, quos actus voluntatis

con-

conceperè, quam in speciem vultum componere, quæque verba, & quo vocis sono proferre. Futura postremò prædictarum virtutum praxi ità in antecessum decreta, reliquum erit, ut ad omnimodam erga proximos charitatem simili nos studio paremus: prospiciendo primùm, nè quid eis contrarium à nobis fiat: cujusmodi foret, quemquam hominum parvipendere, & fastidire: perperam judicare de aliquo, cujus incerta sit pravitas, aut illa ei facta crimini dare, quæ aliqua ratione defendi, aut saltèm erroris loco haberi, bonæque fidei, & rectæ mentis nomine excusari possunt; improborum honores, & commoda ægris oculis, ignominias verò, & sinistros eventus læto vultu intueri: averso ab iis animo esse, qui flagitii quidpiam commiserint, aut contra nos iniquiùs se gesserint: contemptim, & superbe aliquem compellare, vel absentium vitia, & malefacta, esto cæteroqui notissima, præter causam commemorare: & aliquid demum facere, unde aliis molestia provenire, atque incommodum possit. Cui actuum vitandorum animadversioni, succedere confestim debet præparatio ad alios, charitatis proprios, juxtàque illius scita exercendos; quales sunt: honorificè de omnibus

sentire, eorum vitia, quoad licet, excusare, & minuere: quidquid iis seu prosperi, seu aduersi evenerit, non dissimili affectu, ac si nostra res foret, spectare: amoris, & reverentiae signa in quovis congressu iis exhibere: eorum causam, defensionemque, dum absentes iniquè arguuntur, suscipere: quæ honoratiora, & magis commoda sunt, ubique illis cedere: justis eorum propensionibus quacunque in re obsequi: nihilque opis cuiquam denegare, quam petet, vel cuius indigentem videbimus, etsi ita illi subvenire, labori nobis, atque incommodo esset. Ubi adverto, in statuenda exercitatione huiusmodi actuum utile admodum fore, si eam specialius dirigamus ad certas personas, erga quas, seu ob naturalem morum, geniique discrepantiam, seu quia dicto, aut facto quopiam nos læserunt, minus propensi sumus.

6. Talis ergo est in matutina vitæ à nobis illo die traducendæ ratio, prima nempe inter illas, quæ futurum tempus prospiciunt. Et talis quoque altera, cui pomeridianum attribui: utpote quæ nullo alio discrimine à prioribus distinguitur; nisi quòd illa pro objecto suo habeat, quid vitandum, quidve, & quomodo agendum sit à diei exortu usque ad meridiem;

hæc

hæc verò circa reliquum diei tempus versatur quid nempe à meridie usque ad ultimam vesperam vitare, quidve, & quomodo agere oporteat. Neque alia de causa à me distinguuntur; nisi quia per hanc divisionem minus materiæ considerandum utraque habet, quod adjumento est, ut exactiùs, faciliùsque illam prævideat, & minori temporis intervallo ab objectis suis distet, quod ad efficaciùs obtinendum finem conducit. Quapropter nihil mihi ulteriùs de secunda hac temporis observatione addendum superest: nisi posse illam intrà meridianum conscientiæ examen commodè inferi: adeò ut post perlustratam, expensamque, quantum satis est, vivendi rationem matutinam pergamus porrò illam itidem prævidere, quam deinceps usque ad diei exitum à nobis servari par est.

7. Ac distinctiùs aliquantò agendum superest de tertiâ, hoc est de proxima, & peculiari ea prævisione, quam post duas superiores à spiritualibus viris in exordio cujusque operis instaurandam denuo esse dixi. Quæri siquidem potest, quantum temporis ei impendi, quémque modum in ea sequi expediat? Et ad tempus sanè quod attinet, dico: si diuturna nimirum sit, parùm fore diuturnam: neque

enim communiter fieri posse, ut, qui eam longius producendam existimant, ante quodvis opus perpetuò iterare illam pergant. Nè igitur paucorum dierum, sed totius vitæ exercitium sit, talem esse illam convenit: ut etiam à negotiosis, & occupatis hominibus commodè frequentari queat. Qualis utique erit, si cursim, obiterque fiat, nec prolixiori tempore quàm quo recitaretur symbolum Fidei, vel quo à prioris actionis absolutæ loco ad alterius illam excepturæ locum transitur: putà à templo, ubi sacrificatum est, ad cubiculum, ubi studio vacabitur: exceptis tamen nonnullis majoris momenti actionibus, ad quas rite obeundas, uti studiosior, sic etiam diuturnior præparatio requiritur.

8. Circa modum verò, quò fructuosior sit, quatuor hæc servanda esse censeo. Primum: ut operis quidpiam aggressurus, distinctè animadvertat tum ipsummet opus, tum tempus, quod ei impendere intendit; cogitans exempli gratiâ: semihoræ spatio quiescam, per duas horas Theologiæ studiis operam dabo. Secundum: ut noverit, expressèque advertat proximum, & particularem finem, ad quem illa actio, quasi ad mensuram bonitatis sibi propriè convenientis refertur; qualis
ver-

verbigratiâ in sacra meditatione est, DEO intimiùs conjungi, & novas, májorésque ad serviendum ei vires sumere: in examinanda conscientia, delere animæ labe, quæ eam minùs gratam DEI obtutibus reddunt: in confessionibus audiendis, expiare à criminibus fontes, inque pristinam cum DEO amicitiam reducere: studendo tam familiarem hujus animadversionis sibi usum parare; ut, quoties de ulla ex ordinariis suis actionibus cogitat, toties finis simul, qui propriè ab eadem respicitur, ipsius menti obversetur. Quam in rem plurimùm conferet, si prædictas actiones obiturus, earum unamquamque sibi repræsentare assuescat, non confusè, & juxta merum nomen, quo promiscuè appellatur, sed distinctiùs, & secundùm peculiarem eam bonitatem, cujus gratiâ expeditur; adeò ut ante meditationem non dicat: eo ad meditando; sed potiùs: eo ad mentem penitiùs jungendam cum DEO, fervidiorémque illius charitatem in meo corde excitandam: neque horâ prandii: eo ad vescendum; sed enucleatiùs: eo ad reficiendas vires, quò iis integris possim DEO meliùs servire: & similiter in alterius cujuscunque actionis procinctu.

Tertium: ut sedula circumspectione prævideat

deat tum culpas, in illo opere committi solitas, sibi que accuratiùs vitandas; tum multiplicem, variàmque honestatem, cujus respectu idem opus amari, & suscipi potest; tum peculiare virtutes, quarum ibi exercendarum se præbebit occasio; tum modum, quo in agendo uti debeat, ad reddendum, quod acturus est, in quovis tam externæ, quàm interioris bonitatis genere, quantum maximè fieri possit, eximium, perfectum, & DEO gratum: modum scilicet, quo id agebant, vel agerent Caroli Borromei, Ignatii Lojola, Philippi Nerii, Francisci Salesii, & alii sanctitatis præstantissimæ viri: quòque ipsemet fuisse à se actum in supremo vitæ exitu cupiet. Quartum: ut post ejusmodi animadversiones decernat, velle se id agere ex puro DEI, & virtutum, quæ ibi occurrunt, amore: nec passurum, ut in ejus actione quidquam labis vel minimæ interveniat; seu aliquid perfectionis desideretur: DEUM postremò obsecrans, totius sanctitatis authorem, ut opportunis auxiliis suam roboret voluntatem, rectam illam quidem, sed nimis infirmam, si propriis duntaxat inniti, acturi se viribus debeat.

9. Et quamvis difficilè admodum videatur, ut prædicti actus fructuosè, hoc est cum
pio

pio animi sensu exerceri possint, intrà illud tempus tam breve, quod iis supra assignavimus; si quis tamen initio aliquid conatùs, studiique ad sedulam illorum exercitationem adhibeat; non multo tempore interjecto, hanc sibi perquam facilem reddet. Præsertim verò, si in matutina meditatione, & meridiano conscientiaë examine animadversionibus paulò ante explicatis se se comparare ad eam pergat. Et multò adhuc magis, si (quod omnibus faciendum suaserim) totum per dies aliquot consuetæ meditationis tempus infumat, circa modum, ordinarias actiones ritè obeundi: uno nimirum die circa modum quàm maximè opportunum, divinæ rei faciendæ; altero circa similem modum studiis vacandi, atque ità deinceps; cùm enim, quidquid ad singularum perfectionem attinet, peculiariter ibi, & per otium lustraverit; haud multo jam tempore, & labore indigebit, ut singulis diebus illud idem summatim recogitet, & memori rursus mente percurrat.

10. At nequaquam hìc meta, & quies animæ est, quæ DEUM ex toto corde amans plùs semper ei placere, & perfectissimo quovis modo servire expetit. Parùm illa arbitratur *plena esse oculis antè*, ratione attentissimi

studii, quo ad futuras actiones cum omni perfectione obeundas, remotius primò, & proximè rursus se comparat; nisi *plena* itèm sit *oculis retro*, ratione accuratissimi examinis ad quod singularum perfectionem revocat: tum statim ac unaquæque earum est peracta, tum tempore iis simul omnibus recognoscendis statuto. Hinc adeò, præter assiduas supra quosvis tam interiores, quàm exteriores suos actus excubias, nè quid pravi, aut minùs recti in animam furtim irrepat; ubi primùm aliquo opere perfuncta est, veloci, sed attento, & sollicito mentis obtutu usquequaq; illud relegit, quatuor hæc specialiter in eo observans. Primum, an ea puro divinæ voluntatis respectu, & finè ulla alterius finis, seu vitiosi, seu saltèm profani, ac terreni mistura, illud egerit. Secundum, an versata in eo fuerit, seu cum nimiâ adhæsiōne animi, eò quòd ultro à se electum, congruensque suis propensionibus foret; seu negligenter, & cum tædio, quia illud præter suam voluntatem alieno jussu adacta susceperat. Tertium, num quos illius tempore humilitatis, mortificationis, & charitatis fraternæ actus, quorum cæteroqui dabatur occasio, per ignaviam omiserit, minùsque assidua, & diligens fuerit, in retinenda

da

da DEI præsentis memoria. Quartum, an etiam culpæ aliquid admiserit, vel occupando in otiosis cogitationibus mentem, vel inordinatos iracundiæ, mœroris, & cupiditatis affectus fovendo, vel dicendo, atque agendo, quæ à perfectæ rationis norma abhorrent. Cui examini brevem confestim, sed vivacem DEI laudationem pro bonis, & sui objurgationem, pro malis in eo opere animadversis, subjungat.

II. Neque verò quisquam objiciat hæc tot, & tam crebras, & minutas observationes ideam perfectionis esse, quæ vix in usum deduci ab hominibus, etiam omnino feriatis, & vacantibus queat, nedum ut proponenda communiter sit negotiosis, & inter assiduas occupationes viventibus. Contrarium quippe evincunt complurium DEI servorum exempla, qui licet minimè otiosi, eas nihilominus pro stabili ac perpetuo quotidianæ vitæ exercitio habuerunt. Qualis inter alios fuit, celeberrimus sanctioris vitæ magister, Ludovicus de Ponte, qui, ut in vitæ illius actis proditur, certam sibi legem præscripserat, nihil suscipiendi operis, quin illud & ante aggressionem coram DEO circumspiceret; & peractum, ad examen revocaret. Qualis item

D. Ignatius

D. Ignatius Lojola, qui nullam diei horam sinebat effluere, quin accuratissimè recognosceret, quidquid brevi illo temporis, spatio cogitatum, dictum, factumque à se fuerat: animam suam toties novans, atque expoliens, cum nova semper voluntate, meliùs transigendi horam sequentem. Quamobrem nequaquam committendum nobis est, ut à fructuosissima hac praxi cessemus, tamquam si cum negotiorum, & actuum multiplicitate nequiret conjungi; sed pro certo potiùs habendum, si perrexerimus studiosè, gnavitè, que ad aliquod tempus eam frequentare, tantam nos illius facilitatem, consuetudinè que assecuturos, ut futurũ nobis in promptu deinsit, quàm celerrimè, & uno penè obtutu perlustrare, quidquid boni, aut mali in quavis etiam longissima actione intervenerit. Præsertim quòd, si aliquam ex proximis, & peculiaribus hisce operum peractorum animadversionibus, præ urgentium occupationum turba, atque instantia, prætermitti interdum, vel tumultuariè usurpari contingeret; non multò post supplere hunc defectum licet, in duobus conscientiaè examinibus, quorum, ut initio hujus capituli dixi, alterum meridie, circa actiones matutinas, alterum noctu ante

ante cubitum, circa pomeridianas, per horæ quadrantem institui à viris spiritualibus solent: & de quibus, ad præsentis complementum materiæ, dicendum jam mihi aliquid superest.

12. Ultimum igitur studium interioris puritatis conservandæ, augendæque in eo positum est, ut bis quotidie, in media nimirum, atque extrema diei parte, vita omnis recognoscatur, ab altero ad alterum tempus tracta. Circa quæ prolixiora, & plurium simul actionum examina, quatuor hæc, brevem aliquam eorum praxim cupienti, præscripserim. Primum, ut suo illa tempore initurus, præsentem DEO se constituat, propositum quàm perfectissimè illi serviendi instauret, luménque ab eo flagitet ad ea discernenda, quæ prædicti sui finis, & propositi gratiâ, emendare in seipso opus habeat. Secundum, ut omnes ab ultimo examine ad id usque tempus actiones singillatim percurrens, diligenter observet, seu veriùs loquendo, in memoriam sibi revocet, quas in unaquaque earum culpas consciverit, quosque actus virtutum exercere per socordiam neglexerit; in qua observatione, si eam juxta dicta paulò ante post singulas actiones ritè adhibuerit, non mul-

multum immorari, & laborare opus erit. Tertium, ut noxas, & defectus (quod semper homini non lusco eveniet) in illa vitæ suæ parte deprehendens, pudore afficiatur, veniam à DEO humiliter petat, seriâque, melius se in posterum cum illius adjutorio gerendi, voluntatem concipiat. Quartum, ut quoniam minor ferè est actionum hîc recognoscendarum numerus, minúsque curæ, ac temporis postulat; nè in prædictis tribus exercitiis, quibus cæteroqui omnis continetur nocturni examinis summa, totum horæ quadrantem infumat; sed quantum satis est, in iis demoratus, aliquid semper temporis præparationi, ad posteriorem diei partem sanctè exigendam seponat: eodem pacto ad pomeridiani temporis sanctitatem se comparans, quo juxta institutionem supra traditam, in meditatione usus fuit, ut se ad matutinum tempus probè, & sanctè exigendum, pararet.

CA-